

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átvéve:</i>		Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Egész évre . . . 6 frt — kr.	Egy hónapra . . . 80 »	
Félévre . . . 8 » — »		<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . . . 1 » 50 »		Egész évre . . . 10 frt — kr.
Egy hónapra . . . 60 »		Félévre . . . 5 » — »
<i>Helyben házhoz hordva:</i>		Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egész évre . . . 8 frt — kr.		Egy hónapra . . . 1 » — »
Félévre . . . 4 » — »		<i>Egyes szám ára 4 kr.</i>

Előfizetési felhívás.

Lapunk megjelenik mindennap, a hétfői és ünneputáni napok kivételével, jelen számunk alakjában, rendszerint nyolcz oldalnyi terjedelemben.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt. —
Félévre . . . 3 » —
Negyedévre . . . 1 » 50 kr.
Egy hónapra . . . 60 »

Helyben házhoz kézbesítve:

Egész évre . . . 8 frt. —
Félévre . . . 4 » —
Negyedévre . . . 2 » —
Egy hónapra . . . 80 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt. —
Félévre . . . 5 » —
Negyedévre . . . 2 » 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 » — »

Kérjük az előfizetéseket mielőbb eszközölni, hogy a lap pontos szétküldése körül zavar elő ne fordulhasson.

Vidéki előfizetések legcélszerűbben postán, utalványnyal eszközölhetők.

Nagyváradon, 1895. évi jan. hó 1-én.

A kiadóhivatal.

Hajza-szövetkezet.

És fölhangzott Bécestől Brassóig, a nagy Kárpátok tengerszemeitől a vaskapuig a kereszténység ellen érdekközösségből összehangzott szövetkezetnek hajza kiáltása a löcsei választáson megeseett halál eset miatt . . .

A magyar érdekek ős ellensége: a bécsi Neue Freie-től kezdve, a budapesti Wekerle-Falk-Károlyi Gábor-féle társaság lapjain keresztül le a »Nagyvárad« és »Szabadság«-ig — a vezércikknek vértől párologtak; a hangzatos frázisok, az elszörnyedés, kárhóztatás, elítélés szövegei mind kimerítették azért, mert Lőcsén ellenzéki, vagyis keresztény programmal képviselőül mert ajánlkozni egy kath. pap, kinek megválasztása emberéletbe került.

Az egyik vezércikk írójának merész sas-szeme már látta is a zsandár szurony kikergette lelket, amint direkte tanuskodni

sietett az égbe, a krisztusi szeretettől elpártolt papság ellen . . . A másik vezércikk írója pedig már emelgetni kezdte azt a bizonyos kálvinista fokost, melynek talán nincs is csak egy vége . . .

Valóban, ha azok a hatalomban és anyagiakban szegény, csupán lelkiekben gazdag löcsei ellenzéki választók, csakugyan papjaik által uszítva, szándékosan és tervszerűleg, tömeges mérsárlást vittek azaz vihettek volna végbe a csendörök szuronyaival, a katonák golyóival rendelkező kormánypart választói közt: a hajza-szövetkezet jól fegyelmezett tagjai még akkor sem alkalmazhattak volna erősebb színt, kárhóztatóbb szót, könyörtelenebb ítéletet a készpénzül fogadott, való ténynek hitt esemény fölött . . .

És ime! miután a kath. papság, a konzervatív irány, a provizorium alatt Jókaival együtt fogságot szenvedett Zichy Nándor gróf s a látóhatáron megjelent néppárt ellen az egész harczvonalon kilótték minden tölténykészletüket: kisült, hogy az emberhalálból egy szó sem igaz, hogy a rémhir nem volt egyéb mint irányzatos, vastag hazugság; mint a megbukott hatalmi pártnak bosszu-kiáltása; mint vezényszó, mely a hajza-szövetkezet minden tollát egyszerre mozgásba hozta, hogy közvéleményt csináljanak a löcsei választásban megnyilatkozott új erő ellenében.

De mi is történt hát valójában?

A löcsei kerület falvainak szegény népe, mitem hajtva az ott domináló Csáky grófok édesgetéseire, a kormányközegek és hatóságok ismert kapacitálásaira, — a választás folyamán hiven kitarított lelkiismeret sugalta meggyőződése s anyagilag szintén szegény jelöltje mellett.

Ekkor egy Khon Móricz nevű urnak eszébe jutott e választók állhatatosságát még egyszer próbára tenni. Közéjük ment vesztegetni. Pórus járt. Az így keletkezett gabalyodásban a Khon ur drága bőrének megmentésére sietett csendörök egyike,

valamint egy választó súlyos sebet kaptak, de sebök nem életveszélyes.

A legujabb, biztos, egybehangzó tudósítások szerint ez és ennyi a valóság.

És e ténynyel szemben mi a tanulság?

Nagyon szomorú és nagyon örvendetes.

Nagyon szomorú, mert látjuk belőle: mily érzelmek vezérlik a liberalizmus jelszava alatt gyártott közvélemény munkásainak tollait, szavait, tetteit! A felső-őri, zurányi és körmendi választásoknál az alkotmányos küzdelemnek ők adtak felekezeti jelleget, a klerikálisnak elnevezett ellenzékkel szemben, a protestánsokat mint protestánsokat, a zsidókat mint zsidókat tömörítvén.

Sőt Lőcsén is kiadták a jelszót, hogy az új képviselőnek az ő szájok ize szerinti liberalizmusnak s ép ezért lutheranusnak kell lenni. Tehát itt is — ők kezdték a pártoknak vallás utáni osztályozását. — És mikor vereséget szenvedtek, nem volt az a piszok, amivel kezöket szivesen be ne szennyezték volna, csak, hogy a katholicizmus felé dobhassák! — És annak a felsővidéknek eddig dicsőített tót népét, mely azelőtt a hatalom pártnak részére, a képviselők zömét liferálta, elnevezték most buta tótnak, rongyos tótnak.

Ez az egyik mélyen elszomorító tanulság.

A másik, nagyon örvendetes pedig az, hogy a felsült jajveszékelő tábor alaposan megijedt; hogy az állami, társadalmi és politikai viszonyokat megrothasztott uralom ellenében a Kárpátok aljából ime megindult a levegő tisztító üde áramlat, az ország- és népboldogító elvek nemes küzdelme . . .

Mert ne higye azt az alföld kálvinista, lutheránus és zsidó népe, hogy a Lőcsén diadalra jutott program sérteni, megtámadni akarná az ő lelkiismeretét, vallását, családi tüzhelyét, kenyere forrását! — A közös haza oláh, rusznák vagy sváb nyelvű lakossága se tartson

attól, hogy az a győzni indult program ne respektálná azt, ami az ország közérdekeinek keretén belül neki kedves, drága!

S épen azért mi nem félünk sem protestans honfitársaink fokosaitól; sem u. n. nemzetiségeink elégedetlenségétől; mert meggyőződésünk, hogy ha azt a programot megismerik: kezöket nyújtandják annak megvalósítására.

Ezért meleg üdvözlét, elismerés, tisztelet a löcseieknek!

De vajjon a »Szabadság«, miután ime minden kitudódott, lesz-e oly nemes, bátor, hogy olvasói előtt visszaszivja mindazon bántalmakat, melyekkel egy egész társadalmi osztályt alaptalanul megtámadni merész volt?

A nemzetiségi kérdés.

Gróf Zichy Nándortól a »Fejérmeyei Napló«-ban (a kath néppárt közlönyében) a nemzetiségi kérdéstről egy cikk jelent meg, melyet egész terjedelmében ezennel atveszünk,

Igen komolyan kívánok ezuttal hazánk nem magyar ajku és faju lakóiról megemlékezni.

Teljesen kielégítőnek és megfelelőnek tartom ma is azt, a mit Deák Ferencz, Eötvös József báró és velök mi mindnyájan alkotmányunk visszaállítása és a népképviseleti rendszer életbeléptetésekor mondtunk.

Megfelel az a helyzetnek s a népképviseleti kormányrendszer követelményeinek, a demokracziának és a keresztény felfogásnak; megfelel mind annak, amit a katolikus nagygyűléseken, nevezetesen Budapesten, Pozsonyban és Székes-Fehérvárott tartottakon hangoztattunk.

Igaz az, hogy a keresztény-szeretet körén kívül nincs kiengesztelődés és boldogulás. Azon

állam, mely nem ezen sarkallik, a pusztulás magvát rejti magában.

Gondoskodnunk kell arról, hogy a hit, melylyel az egyház sirig kísér és vezet, a nép nyelvén hirdetessék, azon nyelven, melylyel szívére és elméjére hathatni.

Mivel pedig nemcsak a templom és család, hanem az iskola is a nép erkölcsi nevelésének, a szív és elméleti kiképzetésének szolgál, az iskolában sem lehet a nép nyelvét a magyarosítás kedvéért kiküszöbölni: még a nép öregje, fiatalja nem bírja a magyar nyelvet, míg abba bele nem nyugszik,

De tartozunk ezzel a családnak is, a család egységének és erkölcsi hivatásának. Az iskola kiegészíti és folytatja a család nevelési hivatását, ezt néha helyettesíti is. De a család anyagi és szellemi léte kiegészítését leli minden tagjában. A gyermek és szülői egymásra utaltak, joguk van egymáshoz.

A nyelv szellemi kötelékét köztök kár nélkül megszakítani nem lehet.

Eddig is gondoskodtunk, ezentul is hivatásunk arról gondoskodni, hogy a haza minden nyelvű polgárainak mód adassék saját ügyeinek a közigazgatás és igazságszolgáltatás terén való eligazítására. Terhebb volt talán e feladat eleinte, ma már a magyar nyelv maga a legtöbb helyen elégséges; beleszoktunk és terjedt a magyarság; fog is terjedni, ha erőszakoskodásaink által annak útját el nem vágjuk.

Meg vannak mindennek törvényes korlátai: és remélem, a politikai bölcsesség és tapintat és a tapasztalat tanácsát meghallgatják ezután is,

Mindebben pedig a művelődés, a civilizáció ma még inkább könnyíti helyzetünket. Ma már Európában alig van nép, mely beérné saját nyelvével. Elsajátítja másét, annak művein gyönyörködik, épül, azokból is tanul. Mi pedig vétkül rónánk fel nem magyar ajku hazánkfáinak, hogy anyanyelvét szereti, azt műveli és irodalmát kegyeli? Sőt ellenkezőleg, nem remélhetjük-e, hogy mennél inkább művelődik, a miénket is megismeri és megszereti?

Örülünk, ha a haza minden polgára tanul és tud magyarul, ha mind inkább magyarnak

érzi magát. Ennek úgy kell lennie, mert ez hazája. Ő magyar állam polgára. Közreműködik ebben törvényhozás, közigazgatás, társadalom. Mi is szívesen közreműködünk benne, de nem ám magasabb érdekek rovására, nem türelmetlenül, nem erőltetve. Az erőltetés ellenszegülésre való kihívás. A mesterséges erőszak már vajmi csekély értékű és marandóságú.

Ezért hibáztatom a publicisztikát, midőn a nem magyar ajkuak minden jogát megtagadja.

Hát jogtalan valaki azért, mert nem magyar?

Bizony vannak annak is jogai! Először is mind az a joga megvan, a mely általán polgári és emberi jog; és meg van az a joga, a melyet különösen hazánk törvényei eddig is biztosítottak számára. És a jog mellett meg van a méltányosság iránti igénye és hivatkozhatik azon demokraczia és türelem ellenére, melyet a liberális scviniszták is annyiszor hangoztatnak. És megvan képviseltetési joga, melyet a haza alkotmánya nem vont meg tőle sem.

Zichy Nándor gróf.

Tisza Kálmán keze a politikában.

Budapest, 1895. jan. 7.

Tisza Kálmán nem hiába volt hosszú tizenöt esztendőn át az ország miniszterelnöke, vagy jobban mondva valóságos kormányzója, ezalatt olyan hatalomra jutott, hogy még ma is, évekkel bukása után, folytonosan vasmarkáiban szorongatja a politikai helyzet kulesát. Miniszterelnöki állásából kibukott, de hatalmi befolyásától nem bírják megfosztani. A generálisból közkatona lett, de ma is ő dirigál és parancsol, mint azelőtt.

Ha csak futólagosan pillantott is bárki a legutóbbi napok alatt a lapokba, s ha csak némileg vett is tudomást a mostani válságos helyzet alatt történetekről: mégis föl kell tennie, s föl is tűnik okvetlenül, hogy a Tisza keze vezet a dolgokat.

Kezdetben nem akart nyíltan állást fog-

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Félbenmaradt esküvő.

(Igaz történet.)

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Gombos Zsófi egyike volt a falu legszebb leányainak, sőt a saját véleménye szerint a faluban az egyetlen szép leány. Karsu termete, kissé rátartó járása, gyönyörű szőke haja, égszínké szemei sok legénynek rabolták el szíve nyugalmát. Még hozzá szép új eserepes ház, csinos tanyai gazdaság maradt rá atyjáról. Csak azt nem tudták megfejteni a falu vénasszonyai, miért kosarazza ki Zsófi egy más után a falu lekderekből legényeit. Pedig Sársfalva híres volt az élő telefon-hálózatáról és gyors értesüléseiről.

De hát a titok utóljára is kipattant. A Zsófi özvegy anyja egy lakodalomban a termes törvénybírónek eskü pecsétje alatt kivallotta, hogy ő maga és Zsófikája már egy év óta igazhívő bakpista (baptista). Mivel pedig csak az igazhívők üdvözülnek, sem papista sem kálvinista ember az Ur színét nem látja; hát biz ő a leányt ezekhez a gyeheña tüzére való istentelen hitetlen emberekhez nem adja; meg aztán Zsófi úgy sem menne ilyenekhez.

A törvénybíró alig várta, hogy az újsgot erős titoktartás kikötése mellett elmondja a komaasszonyának, ez meg a szomszédasszonyának; s nem telt bele tíz perc, a dolgot tudta az egész lakodalmas nép, fél óra mulva

az egész falu. Azért van hát zárva a Zsófi szívéhez vezető ut, mert igazhívő kérére vár. Ilyet ugyan Sársfalván nem talál.

A dolognak azonban híre futott. S nem csoda, hogy a Zsófi kedve szerinti kérés sokára megjelent a Gombosné portáján.

De még addig egyéb is történt.

Beköszöntött Gombosnéhoz a vizenyősi igazhívők deputációja s az ottani baptista imaház javára megpumpolta egy százas bankó erejéig. Gombosné szívesen adta, még meg is vendégelte a küldöttséget. Zsófi meg csak azt sajnálta, hogy az egész küldöttségben valami szemrevaló legény nem akadt. Harmadnapra egy másik nazarénus gyülekezet állított be, s ujra elvitt néhány ropogós bankót. És lón Gombosnénak a környék igazhívői közt akkora népszerűsége, hogy ha asszony nem lett volna, bizonyosan püspökké választották volna.

Egyszer azután beállított a kérés is, az első deputáció vezérének Miska fia; kipróbált erkölcsű hívő, aki nemesak hogy bort nem ivott, de még a regálebérlő zsidót is messziről kikerülte, ha ütötték, elszaladt, vagy türbe. Sőt katonáknál sem fogott fegyvert, inkább ült három hónapot; s máig sem tudni, hogy szabadult meg onnan időnek előtte.

De lépünk be a kérésvel Zsófiékhoz. Csinos, tiszta szoba fogad bennünket, kegyetlen nagy boglyakemenczével, mely tetején koronaszzerűleg ki van ágazva; a fehér falat köröskörül kék és veres pávaszemek tarkítják. Az asztalon irgalmatlan nagy biblia fekszik kinyitva. Kis fogason vasalt fehér szoknyák dagadnak; két hatalmas tornyos nyoszolya majd a gerendázatig

felrakott duzzadó vánkosaival úgy néz ki, mint egy-egy elefánt. A két kis ablak közt takaros diván, ezen ül Gombosné a gyalog sátnal aki szintén igazhívő özvegyasszony. Az asztal mellett áll meg a kérés és a vőfély. A leány nincs benn, neki alföldi magyar szokás szerint itten most semmi keresete. A tarka-barka mondókák vége az, hogy a leányt megkérlik és odaadják s a lakodalmat december 9-ére kitűzik.

Igen, de baj van. A vőlegény igazságszerint pápista volna, Zsófi meg kálvinista. A felekezeti különiségre még akkor törvényjavaslat sem volt és így Varga Péter uram a bagosi baptisták prófétája — aki különben mielőtt az Ur választott edényévé lett, csak becsületes eszmadia volt — az új párt meg nem esketheti. No de majd csak összeadja őket a vizenyősi kálvinista pap, a menyasszonynak ugyanis illetékes lelkésze: azután ráadásul megáldhatja őket Varga Péter uram is.

Az idő rövid volt. Csakhamar hozzáláttak tehát a lakodalmi előkészületekhez. Temérdek csigát sodorítottak levesnek, szegfűszeges fonatosokat kelesztettek; lemészárolták a sok bubos tyukot, üstben pöfögött a jó töltött káposzta. A környék hívő baptistái Bagoson a vőlegény háznál gyülekeztek, hogy másnap a vőlegénnyel Sársfalvára szánkázzanak a menyasszonyért.

Az alföldi néphagyomány szerint mikor a török valahol megakart telepedni, összehívta a falu legöregebb embereit és azt kérdezte: volt-e itt víz? S ha azt felelték, hogy

lalni. Csak úgy a suba alatt tett ígéreteket ennek is annak is s aztán visszavonult Gesztre várakozó álláspontot foglalva el,

Ugy számított, hogy majd ha eldől a válság jobbra vagy balra csak akkor áll elő hivatkozván a hatalom uriembere előtt azon fontos szolgálataokra, a kizárólagos támogatásra, — amelyek egyedül tették lehetővé az új miniszterelnök számára a hatalom elnyerését. S mi természetesebb, hogy a jó szolgálat nem marad viszonzás nélkül.

Hanem a véletlen egy kissé belekontárkodott a jól kiszámított tervbe.

Bánffy és Hédervárynak kölcsönösen tudomására jutott, hogy Tisza minekettőlüknek megígérte a kizárólagos támogatást.

Érthető, hogy mind a két miniszterelnök jelöltet kellemetlenül lepte meg a dolog.

Bánffy nem is késett megbotránkozásának kifejezést adni, a mi a legfrappansabb formában úgy történt, hogy a miniszteri tárczára reflektáló Tisza Pistát etutasította.

És ez volt a Bánffy halála.

E percztől kezdve rohamosan közeledik a válság a megoldás felé.

Szabadelvűek és nem szabadelvűek a Bánffy elnökségét tartották a legvalószínűbbnek. Ő volt a helyzet ura a Tisza Pista visszautasításáig. A szabadelvű párt egészen Bánffy pártolta, s nyílt dolog volt, hogy még mindig ellenszenvvel fogadták a bán jelöltségét,

De Bánffy elutasította Tisza Pistát.

Erre Tisza Kálmán otthagya Gesztre Budapestre sietett, érvényesíteni erejét. Nyíltan a bán mellett foglalt állást s vele mint egy parancsszóra a renitens szabadelvűpárt is beadták a derekát.

S ezzel a Bánffy jelöltsége minden komoly színezetét elveszítette.

Csak azt óhajtanók tudni, hogy Héderváry mivel fogja a Tisza jó szolgálatait meghálálni?

Talán először is azzal, hogy Tisza Pistát csakugyan beveszi a kabinetbe?!

Biharmegye közügyei.

Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése.

A biharmegyei közigazgatási bizottság tegnap d. e. 1 órakor tartotta a megyeház kis termében rendes első havi ülését. dr. Beöthy László főispán elnöklete alatt.

Jelenvoltak:

Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, Tóth Dezső főügyész, Ferdényi Kálmán árvaszéki elnök, dr. Kiss Ferencz főorvos, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Mallász József p. ü. igazgató helyettes, dr. Bulyovszky József kir. ügyész, Gyurkovits Kornél kir. főmérnök, id. Gálbory Sámuel, ifj. Tisza Kálmán, Örley Kálmán, Radnai Farkas, Szász Ágoston, Hegyesi Márton, Balásházy Bertalan, Ertsey Géza.

Első sorban megalakították a fegyelmi választmány, gyámügyi felelősségi bizottság, pótdadó felszólamlási bizottság, az erdő rendészeti bizottság az erdei II-od fokú bíróság s az ipar tanács.

Az ülés elején a főispán az újév alkalmából üdvözölte a bizottsági tagokat s a távollévő tagok elmaradásukat igazolták. Ezután a szakelőadók havi jelentéseiket olvasták fel, melyek semmi érdekesebbet sem tartalmaztak. Következtek a miniszteri rendeletek felolvasása. Felemlítendő a keresk. miniszternek a szállás takarmányműeknek szállítására adott díj kedvezmény, mely a takarmányműeknek a legtávolabb vidékről való szállítását is lehetővé teszi inség idején, Vértes községnek Nagy-létai vasuti állomáshoz vezető útja vitára szolgáltatott alkalmat, a létesítést a létaik ellenzik, mert a közlegelőn vezetne keresztül. Az alispán a létesítést pártolja, de a bizottság ellenzi, s helyszíni tárgyalást javasol.

Ezután a kórháznál egy új állást létesítettek 500 frt fizetéssel a trachomás betegek részére.

Továbbá a tanítók nyugdíjazására nézve merült fel vita, hogy a föld jövedelme után is kapjanak-e nyugdíjt? — A bizottság bizonyos perczentet indítványoz megadni.

Adóügyi felelősségek elintézése után egy érdekes eset került szőnyegre.

Sipos Árpád margittai szolgabíró vad alá helyezették párba j vétsége miatt. A bizottság azonban felmentette fegyelmi uton. Más fontos tárgy nem fordult elő.

A biharmegyei nőegylet megoldatlan ügye.

Legutóbbi kormányaink részrehajlatlanságának kellő megítélésére szolgál azon távirat szövege, melyet br. Gerliczy Félixné, a nőegylet lelkes elnöknője az új esztendő harmadik napján dr. Wekerle volt miniszterelnök ő excellentiájához küldött, hogy őt az árvaház érdekében adott ígéretére emlékeztesse.

Br. Gerliczyné ugyanis még 1891-ben kérte az akkori pénzügyminisztert, hogy az Erzsébet-árvaháznál egészségügyi szempontok miatt szükséges építkezésekre jótékony sorsolást engedélyezzen.

A miniszter meg is ígérte és 1892. június havában alá is írta az engedélyt, de le nem küldetett. Ugyanazon év decemberében második ízben is megígérte a nála ismételt személyesen tisztelő elnöknőnek; sőt most már határidőt is tűzött 1893. márczius havára. Hanem a megérkezés, még mindig hűségesen késett. Időközben len járt az árvaházban egy egészségügyi biztos a belügyminiszterium megbízásából. s a városi főorvos az intézet kezelő orvosa és dr. Szabó György szemorvos társaságában s az újabb építkezéseket nélkülözhetetleneknek jelentette ki. Most már az egészségügyi szakértők véleménye is felterjesztett a pénzügyminiszterhez, de mindeme sürgető körülmények dacára az engedély máig sem jött meg.

Az árvaház buzgó elnöknője most végre újra emlékeztette a lelépett minisztert, egyuttal ex-kormányelnököt s táviratában sürgetőleg kéri az ügynek elintézését. Szükséges volt e rövid összefoglalás, hogy a sürgönynek szövegét megérthessük, a mint itt következik:

Wekerle Sándor ő nagyméltóságának

Budapest.

Biharmegyei nagyváradi nőegylet közgyűlése választmányának megbízásából még 1891. évben kéretett Erzsébet árvaház részére egy sorsolás engedélyezése. Nagyméltóságod kegyes volt személyesen nekem megígérni. 1892. júniusban nagyméltóságod aláírásával engedélyezve is lett, azonban kézbesítés nem eszközöltetett. 1892. december havában személyes

volt, akkor azt mondta: no ha volt lesz is; ide nem építünk.

Ha a mi őseink ezt a bölcs elvet eltanulták volna a töröktől, akkor Miska és Zsófi már régen férj és feleség volnának. Azonban Sársfalva községe minden török bölcsesség ellenére éppen két Körözs közé volt beékelve.

Történetünk idejében 1879. év őszén tartós esőzések voltak; november végén egyre szakadt a hó, december elején 15 fok hideg lett, december 6-án az idő meleg déli széllel megenyhült. Az alföld vastagon befagyott vizei hirtelen megáradtak, a roppant jégtömeg a hidaknál hegyekké torlódott.

December 8-án éjjelkor a kisbírók dobolása és a vészharang kongása riasztotta fel Sársfalva lakosságát. Kiszakadt a Körözs gátja, mindenki siessen a szakadást betömni. Órajárásnyira elhallatszott az áradatt zugása, a jégtáblák ropogása; a repedező jégmezők olyat szóltak mint egy-egy ágyu. Rohant is mindenki a gátra, ki kocsin, ki gyalog, deszkákkal, földeszsákokkal és karókkal, Ember-ember hátán tolongott a parton; de alig huztak lépésnyi rész gátat, neki ment egy óriási jégtábla s mindenestül elvitte. A víz egyre áradt; a szakadás éjjel után már száz ölnyre szélesedett. Nem volt mentesség; a nép ott hagyta a szakadást s a szabályozó mérnököt áldogatva, visszahúzódott a falu körgátjára. Reggelre Sársfalva úgy állott az árban, mint sziget a tengerben. Ide most már csak a madár jöhetett be.

Reggel mindenki a körgáton állt, Zsófi is, mikor messze távolban a tulsó parton feltűntek a felpántlikázott szánkók a lakodalmas népség-

gel. A hidon és a víztől eborított országuton lehetetlen volt behatolni a faluba. A falu népe, kivált a huszonegy kikoszarzott kérő, kárörvendve nézte a büszke lányt, amint szégyenkezve és aggódva futott fűhöz-fához tanácsot kérni. Hiába ígért Zsófi eget földet, senki sem vállalkozott, hogy a hullámokkal és ajégzajlással szembeálljon s ladikon szállítsa be a völegényt.

Néhány kikoszarzott legényben volt anynyi maliczia, hogy rágyújtott arra a nótára:

Túl a Tiszán fehér kendő integet,

Által mennék, kedves rózsám, nem lehet.

Igy néztek egymásra jó messziről a völegény és a menyasszony, mikor Miskának egy jó gondolata támadt. Csolnakot kerített, s legbátrabb baptista társaival neki vágott az árnak. Zsófi el volt ragadtatva e bátorság láttára, s ugyancsak gunyolódott a falubeli legények gyávaságán, kiket lefőzött egy fegyvert nem fogó baptista. A csolnak már közel volt a parthoz, mikor a szél hirtelen egyet fordult, a csolnakot felkapta egy nagy hullám s szépen felcsuszította egy uszó jégtáblára. — a sársfalviak roppant örömeire s Zsófi nagy keserűségére most már nem volt egyéb hátra, mint — uszni az árral.

Igy jutott a csolnak a harmadik határba, hol a gáton dolgozó utászkatonák halászták ki Miskát, aki szégyenében és didergésében felfogadta, hogy soha többé Sársfalvára be nem teszi a lábát.

Pedig még csak most következett a hadd el hadd. Alig huzta ki Miskát egy utászkaplár,

mikor meglepetve kiáltotta fel: ni hiszen ez a megszökött igazhívő rekruta: Éppen jó helyre hozta a viz. Mondani sem kell, hogy beszállították az ezredhez, ahol gondoskodtak számára a fegyverviselésnél békésebb foglalkozásról:

A sársfalviaknál pedig közmondássá lett, hogy elvitte a viz, mint a Zsófi lakodalját.

Azóta Miska is leülte büntetését, és Zsófi most is várja hívó eskütételre. Most már nem lesz bajuk a Kálvinista pappal; a Körözson erős vashid épült, nem viszi el az ár; legfeljebb az lesz az akadály, hogy azóta a Zsófi jussa mind igazhívő kézre jutott, a cserepes ház baptista templom lett; Gombosné meg Zsófi csak takarítják. Pedig ebben a házassági akadályban ninc. dispensatio.

Sz. L.

Aforizmak.

Szabadsajtó, nincs cenzura? — Dehogy nincs.

A legkegyetlenebb cenzor a párt- és zseb-érdek!!!

*

Hát csoda-e? ha a józan ember, manapság vigasztalásul, arra fakad:

Az emberiség nem volt, hanem lesz! —

Politikus.

találkozásunk alkalmával azon határozott ígéretet nyertem, hogy meg lesz az engedély csak várjak 1893. márcziusig. Nem történt. Belügy-miniszter ur ő nagyméltósága intézkedése folytán 1893 nyarán lejött Váradra egészségügyi biztos, ki konstataálta az Erzsébet árvaháznál egészség tekintetéből szükséges építkezést, sőt városi főorvos dr. Hoványi Ferencz, szemorvos dr. Szabó, Erzsébet árvaház kezelő orvosa: dr. Baróthy, kik lelkiismeretességgel kezelik az intézetben az egészségügyet, kérvénnyel járultak hozzám a szükséges építkezés érdekében, mely kérvény nagyméltóságodhoz fel is lett ismételt kérelemmel terjesztve. Sem iratok, sem engedély mai napig nem érkezett; kérem felsoroltak szerint árvák érdekében s nevében nagyméltóságodat, sziveskedjék már engedélyezett sorsolást még e hó folyamán kézbesíteni s annak idejűl 1895 október havában a sorshuzást kitzüni, hogy ismét ne veszítsünk egy évet.

Gerliczyné.

Mi csak azt szeretnők tudni, minek tulajdonítható ez a huzás-halasztás ebben a nagyon is pártolásra érdemes ügyben? vajjon nem azok a bizonyos kezek játszottak-e bele e dologba is?

Az elnökű ő méltóságának azonban őszinte tisztelettel kell adóznunk azért a törhetlen buzgalomért és bátorságért, melylyel az árváknak érdekeit védelmezi.

Nagyvárad-város közügyei.

Hirdetmény.

Nagyvárad-város határában fekvő ingatlanokra vonatkozó *telekkönyvi betétek elkészítetvén*, a netalán téves bevezetések megállapítására végett a városi tanács elrendelte, hogy *telekkönyvi betétek birtok és tulajdonlapjai másolata az eredeti kataszteri birtokkivekkel a felek jelenlétében összehasonlítottassanak*, hogy így az érdekelt birtokosok a netaláni téves bevezetésre figyelmeztessenek s a téves bevezetés *küigazítása iránt* felszólamlásukat a nagyvárad kir. törvényszékhez az ez által kitűzött határidőben benyújthassák.

A városi tanács ezen rendelete folytán az összehasonlítás munkálatok megkezdetvén, erről a közönséget azon figyelmeztetés mellett van szerencsém értesíteni, miszerint az e beidőzés folytán saját érdekükben birtokaikra vonatkozó okmányokkal, a városi adóhivatal birtoknyilvántartási hivatalánál (régí városház, Fő-utca 706. számú ház 7-ik számú szoba) megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Nagyvárad, 1895. január 5.

Bordé,

adóügyi tanácsnok.

Hirdetmény.

Az 1883-ik évi XLIV. t. cz. értelmében megindítandó általános jövedelmi pótdadó kivételéhez szükséges teher-vallomási iverk benyújtására záros határidőül 1895. évi jan. 31-dike tűzetvén ki, felhivatnak mindazon föld- és háztulajdonosok, kiknek ingatlanait bekebelezett tartozások terhelik, miszerint az e célra Nagyvárad-város adóhivatala 11. számú szobájában rendelkezéseire álló vallomási iverken az 1883. évi XLIV. t. cz. 7., 8., 9. és 10. §-a l-ső jegyzete értelmében az 1894. év végéig tényleg még le nem rovtott tőke maradék összegét, a kötvénynek és bekebelezetésnek keltét, a hitelező nevéét és lakását pontosan annyival inkább bejegyezni el ne mulasszák: mivel ezen kellékek hiányában az a záros határidő be nem tartása esetén vallomásuk figyelembe vétetni nem fog.

Nagyvárad, 1895. január 3.

Bordé Ferencz,

adóügyi tanácsos.

A László-malom ügye.

Vasárnapi számunkban hoztunk tudósítást arról, hogy a László-malomnál előfordult 120,000 frtos család ügyében Feldheim Izrael ellen az eljárást megindították.

Dr. Buljovszky József kir. ügyész sürgős indítványára a kir. törvényszék tegnap a vizsgálatot Feldheim Izrael fia és társa czég ellen elrendelte s foganatosításával Bige Gyula vizsgálóbíró bizta meg.

Bige Gyula vizsgálóbíró tegnap délelőtt kihallgatta a még mindig vizsgálati fogságban levő Konda Samu főkönyvvezetőt ez ügyben s azután délutánra megidézte id. Feldheim Izraelt s késő estig folyt a kihallgatás.

A jelenlevő szakértők előterjesztették, hogy míg 1885-től 1890-ig rendes fizetések mutatkoznak nagyobb összegekben, 1890. november és december hónapokban csak 1500 frt fizetést teljesített Feldheim. Nevezett erre kijelentette, hogy azért történt annyi fizetés, mert 11,800 frt szivességi váltója volt a László-malomnál.

A főkönyv egy tételénél nagy homály van, melyre világosságot nem vet a kihallgatás. Egy helyen 2668 frt végösszeget tüntet ki a főkönyv s át van vezetve a következő oldalra 1668 frt, s ezen oldalon ismét 3000 frt hiány van.

Nagy hiány az, hogy 1880-tól, 1885-ig Feldheim nem vezette a főkönyvbe a László-malommal történt leszámolásait, vásárlásait és fizetéseit, mert — mondotta — az üzletben volt feleségével együtt s nem ért rá bevezetni ezeket a főkönyvbe.!

1885-ben aztán saldo-contót vezetett a László-malommal volt összeköttetéséről.

Általában a vizsgálat — mely késő este is tart — mindig újabb és újabb meglepetéseket szül. Letartóztatás ezideig nem történt.

Konda Samu tegnap családjától levelet kapott, melyben vigasztalják s biztatják. Az ügyészség kézbesítette a levelet Kondának.

Szilágyi Mór — mint értesítenek — a Bloch József budapesti czéggel társ volt. E czégnél 17,000 frt tőkéje volt betéve.

Ma tart a kihallgatás.

A »P. H. Első takarékpénztár« kiegyezett az igazgatókkal az általa befektetett tőkére nézve kevés leengedéssel. E részről a malmot most már nem fenyegeti veszély.

*

A László-malom ügyében a következő pénzüntézetek vannak érdekelve:

A gazdasági és iparbank 15,000 frtig; a nagyvárad takarékpénztár 90,600 frtig; ugyanilyen összeg erejéig uszik a biharmegyei bank. A polgári bank nincs érdekelve.

Legjobban a biharmegyei takarékpénztár van érdekelve, melynek 101,000 frt követelése van, de ebből 56,000 frt értéktelen malomrészvények.

Karczolatok.

Régi közmondás: más szemében a szálkát is megleli, magáiban a gerendát feledi. A liberális lapok buzzón követik ezt a közmondást.

Milyen lármát csaptak, hogy a »klerikális« sajtó durván ír.

S hát ők?

Legutóbb a »Nemzet« így kiáltott bele a nyomdafestékbe:

»Az ultramontán reakció erkölcsi és politikai beszámíthatóság nélkül szűkölködő mar-talócza!! stb. stb.

Jaj beh ékes, jaj beh jó!

Liberálisnak való!!

*

A »Nagyvárad« vasárnapi számában S. E. utánózni akarta Tóth Bélát, a ki tudvalevőleg megírta a szentírás stílusában Jézus gyermek-ségét. S. E. pedig megírta a »Nagyvárad« vizkereszt-napi számában a három királyok történetét. Azt gondolta, nem kell más hozzá, — mint utánzásti őszön. Pedig éppen az a más: a szellem és tudás hiányzik a kísérletből.

Három nagy felfedezést tett benne: hogy Jézus csak ember, hogy Szerecsényország — Ázsiában van és hogy Boldog Arábia népei szabadon és boldogan éltek és virágoztak és haladtak a világ nagy céljai, a tudás, az egyenlőség és testvériség fényes csillagai felé. Az első ismét csak utánózás, de a két utóbbi valóban eredeti találmány, — bátran kérhet reá patentet.

A Pituk hecceből támadt utczai zavargások bírói tárgyalásakor kitünt, hogy S. E. katolikus vallású, vasárnapi czikke után vallása kérdésessé válhatnék, mert S. E. szentírást írt, már pedig a szentírást csupa — **Zs.**... írta.

NAPTÁR.

— Január 8. —

Kedd. Róm. kath. Szeverin. Prot. Szeverin. Gör. kel. decz. 27. István. Izr. Tebeth 12.

Nap kél 7 óra 29 p., nyug. 4 óra 13 p. Hold kelte 12 óra 45 p., nyug. reggel 4 óra 46 p.

Január 8. Városi nyugdíjbizottsági és vizvezeteki bizottsági ülés.

Január 9. Korcsolya bál a Zöldfában.

„ 12. Gyermekbál a Zöldfában.

„ 13. Ipartestületi bál a Sasban.

„ 13. A biharmegyei és nagyvárad négyelet rendes közgyűlése.

„ 14. Kolon-estély a Fekete Sasban.

„ 17. Jogász táncestély a Sasban.

„ 19. Zenekedvelők táncszal egybekötött estélye a Sasban.

„ 21. A nagyszalontai dalárda hangversenye.

„ 26. Vadász-bál Szalárdon.

„ 26. II. Tiszti-estély.

„ 27. A Szépitési-egylet közgyűlése.

„ 31. Nagyvárad román ifjuság táncestélye.

Február 9. Kereskedő ifjak köre bálja.

„ 10. A »László malom« rendkívüli közgyűlése.

„ 10. A nvárad iparos ifjak önképző körének táncestélye a Zöldfa szállodában.

Február 16. Jelmezes tiszti estély.

„ 26. Zenekedvelők zeneestélye a Fekete Sasban.

Márcz. 16. Zenekedvelők philharmonia hangversenye a Sasban.

Háromszoros ünnep.

Háromszoros ünnepe volt a prémontrei kanonokrend nagyvárad társ-házának vasárnap, azaz három királyok, Epiphania napján. A közszeretben álló derék és hazafias rend ugyanis először születése napját ülte nevezett alkalommal, mert 1126-ban II. Honorius pápa e napon erősítette meg a rendet. II. József a lángeszű, de erőszakos fejedelem — kit közönségesen kalapos király névvel illetnek az irodalomtörténetírók — a haza felvirágoztatásán és jólétének előmozdításán hangyaszorgalommal működő benzések és czistercziták rendjeivel együtt eltörölte,

Azonban második utóda I. Ferencz belátva elődjének helytelen eljárását — más két társával együtt — e napon, 1802-ben újból vissza állította s a haza reményeinek újból élére helyezte e hivatásának annyira élő rendet, hogy gymnasiumát messze vidékek fiai keresik fel azt mondogatván, hogy »már mi csak a fehér-papok vezetése alatt akarjuk középiskolai tanulmányainkat elvégezni s akkor bátran lépünk az élet göröngyös küzdőterére. — Méltán ünnepelte tehát második születése napját — városunk büszkesége — e derék rend. Azonban, valamint a szerencsétlenség, ugy az öröm sem szokta magánosan érinteni: ugy az egyeseket, mint a testületeket. És mindenestre nagyban emelte az ünnepély fényét az a körülmény, hogy a rend nagypratorő fiatal tagja: Sebesztha Farkas Hugó ugyan e napon mutatatta be első szent-mise áldozatát a Mindenhatóknak.

A primicia a rend templomában Kotunovits Sándor igazgató mánuduktorsága és a tanári kar impozáns asszisztálása mellett — a teljes számban megjelent hívők és a tanuló ifjúság buzgó részvéte mellett reggel 8 órakor ment végbe. A rend e háromszoros örömeinek méltó kifejezést akarván adni, fényes ebédet adott, melynek díszét Nagyvárad biboros püspöke, a nagyevű elődök legméltóbb utóda is kegyes volt emelni és, ez egyik karakteristikája a rend eredménydus működésének. Ott láttuk még dr. Nogáll János felszentelt püspököt, a jótékonyágáról híres Maccenast, báró Dőry József nyug. főispánt, dr. Beöthy László főispánt, Konja Sándor csász. és kir. ezredest, Sal Ferencz polgármestert, Ritoók Zsigmondot, a kir. tábla elnökét. Zajnay János l. sz. kanonokot, Laurán Ágoston g. kath. kanonokot, Nátafalussy Kornél kir. tank. főigazgatót, pré-montrei kanonokot, Bozóky Alajost, a jogak. igazgatóját. Sipos Árpád, Molnár Imre jogak. tanárokat, Des Echerolles Kruspér Károly és Sándor földbirtokosokat, dr. Konrád, dr. Korda és dr. Grósz orvosokat, dr. Schweiger Rudolf püsp. titkárt, Fetcher Antal szentszéki jogyzót. Krüger Viktor reáliskolai tanárt stb. stb.

A magyar lakzik elmaradhatatlan kellékét, a felkészöntések sorát Kotunovits S. főgymn. igazgató kezdetre meg, aki lendületes szép beszédben röviden jelezvén a nap fontosságát, mély köszönetét és háláját nyilvánította első sorban a biboros megyés püspöknek kegyes megjelenésért, s aztán az összes vendégeket éltette. Mire ő eminentiája a tőle már megszokott remek beszédben méltatta a hazafias rend érdemeit, kiemelve, hogy legyen valaki biboros (világi pap), avagy szerzetes mindnyájan ugyanazon cél felé törekesszenek, a rend jólétéért, őríti poharát.

Azután a primiciánás rőtta le ő eminentiája, Nogáll ő méltósága — mint felszentelt püspök — a rend főnöke Benedek Ferencz ő méltósága és szeretett rendtársai iránti háláját; s azzal az óhajjal távoztunk a rend nagyra-beesült házából, hogy minél tovább vezessék, oktassák és miveljék fiainkat. Kissé tán hosszúra nyúlt értesítésünket azzal fejezzük be, hogy e derék és hazafias rend: vivat, crescat et floreat!

Egy jelenvolt.

UJDONSÁGOK.

* **Ebéd a bibornoknál.** Tegnap a püspökségi uradalmi tisztikar a bibornok püspök asztalához volt hivatalos farsangi vendégségre.

* **Házi estély.** Vasárnap este rénoi Szokoll József kapitány és neje szül. Wildburg Sylvia bárónő termeiben fényes társaság gyűlt egybe, hogy megkezdjék a farsang mulatságainak sorozatát, hogy ragyogjanak s jól érezzék magukat. Kilencz órakor kezdtek érkezni a vendégek, kiket a házigazda s neje lekötélő szívélyességgel fogadtak. A pompás vacsora után egyideig szellemes társalgás tartotta össze a társaság tagjait, később pedig 24 alakból álló kotiljont rendeztek, mely remekül sikerült. Végül a hölgyek kellemes meglepetésben részesültek, egy-egy legyezőt nyújtott át a házigazda mindeniknek, melybe a nevük volt bevésve. Az estély — fényes és derült — reggel ért véget. Az estélyen jelen voltak:

Des Echerolles Kruspér Sándor, neje és leánya, Hutschenreiter Ida, Gautsehné, Remix ezredes és neje, Fuchs tábornok, neje és leánya, Pokorny Herman, neje és leánya, Wert-

heimstein Alfréd, neje és leányai, dr. Márkus László és neje, Elek Valerie, br. Wildburg Alfrédné, Gyurkovics Cornél és neje, Konja ezredes, Materna kapitány, báró Gerliczy Felixné, Urbán Adolf táblabíró és neje.

* **Sétahangverseny.** Házi ezredtünk zenekara e hó 6-án tartotta tizenegyedik sétahangversenyét a »Fekete Sas« nagytermében. Distinguált, szép számu közönség gyűlt össze most is, mint rendesen, hogy átélvezze ama szívet, lelket tisztító gyönyörűséget, melyet a zene, a dal nyújt az embernek. — Méltán hálás lehet a közönség dezséri Bachó István karmesterre azok iránt a derék fiuk iránt, kik szakavatott karmesterök elegáns vezénylete alatt örömmel, bensőséggel és fáradhatlanul játszanak, — volt legközelebbi játékukban is tűz, elevenség, finom interpretáció és precizitás. — A közönség lelkes tapsaira feleletül Wágnertől (nem Richardtól) adtak elő egy szép indulót, majd a Bajazókból egy részletet; előbbiben szépen volt egyesítve a dallam kedvességével a lelkesítő erő, utóbbinak ritka tematikus feldolgozását és merész concepczióját, mint más alkalommal — most is megcsodáltuk. — Szóval élveztünk valamennyien. Körülöttem susogás, zümmögés mosolygó, ragyogó szemekben és kipirult arcokon nyílt kérdések és jelenetek. És mig elringatták lelkemet a bűvös-bájos hangok, mig révedező szemekkel néztem a gázlángokba, felsóhajtottam magamban: Istenem, de nagy kár, hogy ettől a szép zenétől nemesak a szívek, de az ajkak is annyira — megnyílnak.

* **A nagyvárad református egyház a farsang folyamán alaptökeje javára bált rendez.** A rendezőség élén Várady Zsigmond dr. ügyvéd áll.

* **Fényes főuri esküvő.** Fényes esküvő lesz f. hó 22-én d. e. 10 órakor Budapesten a József-utcai Jézus sz. szíve templomban. Gróf Széchényi Antal vezeti oltárhozgr. Wenkheim Frigyes és neje sz. Wenkheim Krisztina grófnő leányát, Krisztinát. — Az esküvő után a Wenkheim család Baross-utcai palotájában nagy déjeunér lesz. Megelőző este pedig nagy estély. Az esküvőre a fővárosban idéző arisztokráciának legelőkelőbbjei hivatalosak. Az esküvői szertartást Schlauch Lőrincz biboros-püspök fogja végezni.

* **A nagyvárad kereskedelmi akadémia háziünnepélye.** Február hó 1-én költözik át a nagyvárad kereskedelmi akadémia a nagypiac-téren levő kereskedelmi palotába. Itt talál új otthont az intézet, hol elegendő tágas helyiség van számára. A beköltözést emlékünneppel kapcsolják össze. Lesz óda, vers, felolvasás s ekkor hirdetik ki az eredményt a pályázatok fölött. Az ifjúság a következő kérdésekre ír pályamunkákat: az intézet története; a konstantinápolyi s fiumei ut leírása.

* **Két ülés.** Nagyvárad város nyugdíj bizottsága ma délután 3 órakor a városház tanács-termében ülést tart. — Az ülésen a beérkezett kérvények fölött fognak dönteni. — Szintén holnap d. u. 3 órakor ülésezik a vízvezeteki bizottság is a városházán. — Az ülés tárgya a Walzer czéggel való leszámolás.

* **»Események« a főutcán.** Tegnap este — hisz' emlékszik rá a főkapitány ur — a hó vízzé változott. Nincs eldöntve még a kérdés, azért olvadt-e el a hó, mert eső esett, vagy azért esett az eső, mert olvadt a hó. Egy szóval a hó olvadt, a járókelők cipője merült s a sarki rendőr elmerült a »szemlélődésbe«. Megtörtént aztán, hogy a háztetőkön levő hó megindult s az édes anyaföldre kívánczolt. Hogy közbe a járókelők becses személyét utba találta a leelő hótömeg, az mellékes. Ily mellékes dolog okozta, hogy egyik munkatársunk

tegnap fényes este a főutcai Déry kereskedés előtt kénytelen volt visszafordulni, mert a Bethlen-ház tetejéről leeső hó először majd a földhöz verte, később pedig vagy 5 méternyire elzárta a közlekedést. Munkatársunk az eresz uton levő tengeren nem bírván áthatolni, még mindig a főutcán várja, míg a víz elhalad előle. A sarki rendőr a tulsó oldalon »szemlélődik« s nagyokat — — —

* **A jövő hierarchiája.** Benézett az ünnepek alatt a sámsoni polgár anyaegyházába, Hlosvára öreg misére. Az isteni tisztelet után lelkipásztorkodásban megőszült papjával politizálni kezdett, s közben jó, természetes logikára valló hirről referált lelkipásztorának: Főtisztelendő uram! ezután már a jegyző lesz nálunk az esperes' a bíró a plebános, a kisbíró a káplán. Így beszélnek ezt — ugymond — nálunk a faluban.

* **Gyermek bál.** A nagyvárad különböző tanintézetek növendékei mint táncztanuló ifjúság, a táncztanítási idény ünnepélyes bezárása alkalmával Neufeld Béla tánczmeister vezetésével, szombaton, 1895. évi január hó 12-én a »Zöldfa« szálloda termeiben bemutatott tánczestélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja, a táncztanuló ifjúság. Belépti díj: Családjegy 3 frt. — Személyjegy 1 frt. Kezdeté 7 és fél órakor. A magyar szótól megfelelő jelmezben bemutatják: Antalóczy Rózsika, Fleischer Irénke, Grünfeld Ilona, Nagy Irénke, Steinfeld Margitka, Szöke Teréz, Váli Ilona. Les Lanciert az összes növendékek.

* **Katholikus kör Iglón.** A mindenféle alakuló katolikus körök közül legujabban az iglói kör megalakulásáról kapunk értesítést. — Iglón a liberálisok ugyan mindenáron megakarták akadályozni az egyesület létrejöttét, de törekvésükkel kudarcot vallottak. Az új kör következőképen alakult meg: elnök: Máriássy János altábornagy; alelnökök: dr. Beerwaldszky apát és Arányi Antal tanítóképző intézeti igazgató.

* **Statisztika.** Az ev. ref. lelkészi hivatal megküldte a polgármesteri hivatalnak a mult 1894. évről szóló statisztikai kimutatást a születések, halálozások és esketésekről. Született a mult évben 472 és meghalt 434 egyén; esküvő volt 131. A statisztikának van egy pikáns kis részlete is, a mennyiben egy keresztelés alkalmával a férj tiltakozott, hogy a megkeresztelendő csecsemő az ő gyermeke lenne.

* **Rögtönzött jégpálya.** Sajátságos dolog, hogy akkora városban, mint Nagyvárad csak ritkaság számba megy rendőrt látni az utcán. Pedig bizony nagyon sokszor szükséges volna néhol ha egy-egy feltűnnék a láthatáron, hogy a rendnek őrre legyen. Vasárnap este a gyors időváltozás folytán a Szent-László-téri hid gyalog járója olyan sikos volt, hogy Rátkay mély rezignációval sóhajtott föl: vajha az én jegem volna ilyen sik. Föl is használta ezt a körülményt valami mester legényféle meg egy katonára s tovább mint egy óráig csuszkáltak a különben is nagy számu közönség között a járókelők biztonságát veszélyeztetve s tényleg egy uri nőt fel is taszítottak. De a rendőr, ki mindent megakadályozhatott volna, nem volt sehol. S csak az szüntette meg a további csuszkálást, hogy az ég megkönyörült s jótékony homok esőt hullatott. Vagy tán a rendőrség gondoskodott volna a homokról? Alig hinnők!

* **Mézes pillanatok az utcán.** Lipót- és Balmaz-ujváros előkelő körei Olaszországba utaznak esküvő után, a szerényebb polgárok kimennek Fugyi-Vásárhelyre a mézes heteket élvezni; a főur elveri eközben a pénzét, a paraszt, a feleségét. Így tett — s mi jóleső meglepéssel áldottuk a földi gondviselést, — háborítatlanul a Széchenyi-téren tegnap egy kor- és polgártársunk, aki neki esett a feleségének s szelid szavakkal s nem szelid ütésekkel illette ő nagyságát, kit a helyzet nagy-szerűsége könyekre indított. Könnyei össze-vegyültek a hólével, s mi mélyen megilletődve konstatáltuk, hogy az idealizmus nem veszett ki végkép az emberekből. Sirt az ég, sirtak az

emberek, sirt a feleség; méltóztatnak ismerni a paraszt logikát: »Nem szeret az uram!» »Miért, te?» »Már 3 hónapja élünk együtt s nem vert meg.« Konstatáljuk, hogy a tegnapi úr n a g y o n szeretette a feleségét.

* **Utolsó kolon-est.** A Reményffy Rezsóné védnöksége alatt álló tánczolon utolsó mulatóságát szombaton este tartották meg. — A négyesek 48 pár tánczolta s a jelenlevők között mindvégig a legjobb hangulat uralkodott s csak éjjeli egy óraker oszlottak szét a vendégek a bálon való viszontlátás reményében. E bált f. hó 14-én tartják meg s a rendezőség mindent elkövet a siker elérésére. A zenét Rácz Jóska és Dula Miklós egyesült zenekara fogja szolgáltatni.

* **A nagyváradai pinczér-egylet** e hó 11-én éjjel 12 órakor választja meg ügynökét. Az állásra 2 pályázó van, kik közül legnagyobb pártja Pozsonyi Ferencnek van, ki az egyesületnek alapító tagja s ezen minőségében az egyesület körül nagy érdemeket szerzett. — Pozsonyi megválasztása esetén egy országos pinczér elhelyező irodát fog létesíteni.

* **Kolon-estély.** Dr. Vári Szabó Béláné által rendezett kolon-estélyt szombaton tartották meg. A sikerült mulatságon jelen voltak: Baróthy Erzsike, Antalóczy Erzsike, Antalóczy Anna, Böszörményi Tilda, Czeglédy Stefike, Déry Mariska, Eleméry Klára, Géczy Irén, Hegedüs Irén, Keller Ilonka, Magyar Gabi, Petrus nővérek, Szabó Margit, Szokoly Ilonka, Szokoly Anna, Tóth Elza, Veres Erzsé, Winkler Márta, Zathureczky Piroška.

* **Jóváhagyott díjszabályzat.** Kereskedelemügyi m. kir. miniszter tudatta Biharvármegye alispánjával, hogy Okány község heti vásárain szedendő piaci helypénzekről összeállított díjszabályzatot — jóváhagyta.

* **Betörő cigány.** Kellemetlen látogatója volt mult szombaton éjjel egy rontói jó módu oláhgazdának. Egy cigány az ablakon bemászott s feltörte a ládáját, melyben a pénz állott s 1000 frtot elemelt, azután elmenekült; de még ideje korán észrevették s Szőlőson meg is csípték. A nép, mely nagyon fel volt bősztülve a faluban utóbbi időben történt sok lopás miatt, megakarta lynhelní az enyveskezü morét.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár elé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 12-47, 8-41.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

T a n ü g y.

A nagyváradai községi iskolák fejlesztése. A községi iskolaszék és a városi tanács legutóbb Ritóók Zsigmond elnöke alatt egy bizottságot küldött ki, melynek feladata a községi iskolák fejlesztése és az építkezési tervek elkészítése. Ezen bizottságot az érdemes elnök f. hó 9-ikére hívta össze, mely alkalommal a Busch Dávid városi főmérnök által készített iskolaépület terveket bírálja meg. A magunk részéről is örvendünk, hogy a községi iskolák fejlesztése ilyen buzgó gondoskodásban részesül. Hiszen mindenféle iskolának egy a célja: a vallásérkölesi alapon nevelni jó honpolgárokat; s minél rendezettebb az iskola, annál biztosabb ezen cél biztos elérése. Hogy a fejlesztés által célzott nagyszabású reformok sikerülni fognak az elnök ügybuzgalma mellett biztosíték erre nézve a bizottsági tagok ügyszere-tete is.

A bihartankerületi általános tanítótestület f. hó 7-én délután 3 órakor tartotta meg negyedéves szakülését.

Az egyesület tagjai Eszenyi Sándor elnöke alatt kiváló nagy számban jelentek meg. És pedig jelen voltak: Aberle Hermína, Auspitz Adolf, Beleznay Antal, Beleznay Antalné, Békésyné-Fülöp Piroška, Deák József (Sarkad), Farkas Etelka (Alsó-Lugos), Fehérné-Nagy Gizella, Gombay János, Gasperik Lajos, Gábel Jakab, Jánosházy János, Istvánffy József, Istvánffy Józsefné, K. Nagy Sándor (vendég), Kovalikné-H. Piroška, Katonáné-Tasnády Róza, Klein Ilés, Kotzmann János, Makay Vincze, Makay Katalin, Rézné-Makay Gizella, Markovits Pál, Ó Dezső, Réz Mihály, Rechtené-Bauer Zsófia, Rát-kay József, Raffayné Szücs Julia, Száva János, Schrader Friderika, Szmekta György, Szücs Izsó, Tóth Imre, Tóth Mária, dr. Tóth Mihály, dr. Tóth Mihályné, Vinkler Lajos, Varga Lajos, Virányi Győző.

Elnöki megnyitó beszéd után felolvasást tartott Száva János testületi tag, a ki nem a tárgysorozatba kiírt tétel felett tartott felolvasást, hanem egy szakzerű paedagógiai értekezést olvasott ily czímen: »A szép érzelmének nevelési fontossága.« A mára kitűzött tétel felett (mivel az még ez időszertint nincs kellőleg előkészítve) a jövő évnegyedes ülésen fog felolvasást tartani.

A második felolvasó Gombay János volt a ki: »A leányok tovább képzése társalgás által« czimű tétel fölött tartott értekezést. Mindkét felolvasást élénk érdeklődéssel hallgatták meg a tagok. Ezután elnök bejelentette Réz Mihály egyesületi főjegyző lemondását, a ki felügyelői állásának teendői mellett a jegyzői tisztséget nem láthatja el. A lemondó főjegyzőnek buzgó és sikeres működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. A főjegyzői állást most nem tölti be, miután a választása közgyűlés hatáskörébe tartozik. A főjegyzői teendők végzésével a két másodjegyző bizatott meg. Még néhány apróbb ügy elintézése után megállapította a szakülés a tavaszi évnegyedes szakülés napját husvét utáni keddre.

EGYLETEK.

A rabsegélyző egylet gyűlése. A rabsegélyző egylet vasárnap délelőtt 11 órakor tartott ülésén elhatározta, hogy az egylet 20,000 frtot tevő vagyonát, mely eddig a Biharmergyei takarékpénztárban volt elhelyezve kiveszi, illetve a fennebbi összeget négy egyenlő részre felosztva, további kamatoztatás végett a következő 4 helybeli pénzintézetben fogja elhelyezni: Nagyváradai takarékpénztár, Gazdasági és Iparbank, Biharmergyei termény és hitelbank, Biharmergyei takarékpénztár. A választmányt ez elhatározásra a helybeli pénzpiacz válságos helyzete indította.

Értesítés.

A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur 89726. VI. 1890. sz. a. megküldte kamaránkhoz a földmivelésügyi magy. kir. miniszter urral egyetértőleg kiadott s az 1895. évben »eladásra bejelentett faanyagokról szerkesztett kimutatás«-át.

Miről van szerencsénk az érdekelteket oly megjegyzéssel értesíteni, hogy a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur leirata értelmében a kir. erdőfelügyelők ez ügyben a vevők kívánságához képest további szóbeli utasítás adására utasítottak. Egyébiránt a szóban lévő kimutatás a kamara hivatalánál a hivatalos órák alatt d. e. 9-től d. u. 2 óráig az érdekeltekt kereskedők által megtekinthetők.

Nagyváradon, 1895. január 3.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara.

Janky József s. k. Dr. Sarkadi Lajos s. k.
elnök. titkár.

A nagyváradai első általános munkás betegsegélyző-egylet.

Nyilvános köszönet.

Főmagasságu és főtisztelendő dr. Schlauch Lőrincz bíboros püspök ur 100 frt, és méltóságos Winkler József cz. püspök ur 20 frt

adományaiért, melyeket a »Nagyváradai első általános munkás betegsegélyző-egylet« részéről ajándékoztak; nem mulaszthatjuk el a nemes szívű főpapok s emberbarátoknak kegyes adományaiért ezuton is az egylet nevében őszinte hálás köszönetünket nyilvánítani.

Nagyvárad, 1895. január hó 7-én.

A választmány nevében:

Lenk Antal,
egyl. alelnök.

I R O D A L O M.

— **Uj tanügyi lap.** »Katholikus Tanügyi« czímmel az ujévtől kezdődőleg havonként kétszer (1-én és 15-én) megjelenő kath. paedagógiai szakközönyt indított meg dr. Komlósy Ferencz esztergomi kanonok s főegyházmezei tanfelügyelő. Előfizetési ára egész évre 2 frt. Megrendelhető a szerkesztő és kiadóhivatalnál Budapest, Lipót-körut 30. sz. a. Lelkünk mélyéből örvendünk a hazai kath. tanügyi irodalom extensiv és intensiv fejlődésén; de nem hallgathatjuk el azon meglepetésünket, hogy a szerkesztő-kiadó ur, midőn régi lapját a »Népnevelő«-t átengedi a Sz. István-Társulatnak, ugyanakkor egy uj tanügyi lapot indít. Mi nem értjük, hogy miért ne érványesithetné a szerkesztő ur »szeretettől áthatott működéseinek legintensivebb hatású eszközét, a tanügyi hirlapírói tollat« régi lapjának hasábjain, mióta az a Sz. István-Társulat tulajdona. Azt »a minden körülményektől és tekintetektől egészen függetlenség« hangoztatását sem szívesen olvassuk a régi lappal szemben az uj lap programjában, hiszen ugy véljük, hogy a Sz. István-Társulat lapja függetlenségének sincsenek egyéb korlátai, — a kellemet és az irányt értjük, mert erről van szó — mint egy katolikus pap lapjának.

Mi a katolikus tanügyi időszaki irodalomban a hivatott, rátermett erők egyesítésének, nem szétforgácsolásának vagyunk barátai: innét támad meglepetésünk az uj lap indulása fölött, mely a Sz. István-Társulat lapja mellett konkurrens jellegűvé válhatik.

— **Pázmány P. összes munkái kiadásának ügyében.** Minthogy Pázmány P. összes munkái magyar sorozatának első kötete e napokban sajtó alól kikerül és a megrendelőknek postai utánvét mellett haladéktalanul szét fog küldetni, azok az igen tisztelt megrendelők, kik a megrendelés ideje óta lakást változtattak, ezennel fölkérnek, hogy uj lakóhelyöket alulírott hivatalnál bejelenteni sziveskedjenek. Ugyanezen hivatal Pázmány összes munkái kiadásának akár latin, akár magyar sorozatára, akár mind a kettőre együttesen, megrendeléseket bármikor elfogad. Budapest, 1895. január 4. A budapesti m. k. tud.-egyetem hittudományi karának dékani hivatala.

— **Az »Oktató Népkönyvtár«** IV. évfolyamának 1. és 2. füzetét kaptuk ajánlás, ismer-tetés végett. Nyugodt lélekkel adhatják a lelkész és tanító urak e kis füzeteket a nép kezébe; csak jót fog tanulni abból. A nagy német népiró Stolz Albán munkái jönnek e füzetekben. Ezen kívül egy jó népies egyháztörténelmet kezd a kiadó e két füzetben, — s a füzetek végén pedig ismeretterjesztő apróságok vannak a zónáról, a mértékrendszerről stb. Havonként egy-egy füzet jelenik meg Pozsonyban a Ferencziéknél. Előfizetési ára egész évre 2 frt 50 kr.

T Á V I R A T O K.

A bán megbizva.

Budapest, jan. 7. (Saját tudósítónk távirata.) Khuen Hádervary ma délután 2 órakor megbizást kapott a királytól, hogy kabinetet alakítson. E megbizást a bán elfogadta oly képpen, hogy négy-öt napot kért a miniszterium összeállítására, illetve ha az nem sike-

rülne úgy amint megnyugvással tehetné, szabadon mandátumát a király kezébe köszönettel visszatenni. Senkisémet kétkedik, hogy a bánnak sikerülni fog a miniszteriumot megalakítani.

Az új kabinet.

Budapest, jan. 7. (Saját tud. táv.) A képviselőház szerdai ülésében egyszerűen be fog jelenteni, hogy az új kabinet megalakításával Khuen Héderváry gróf bizatott meg, s míg ez miniszteriumot megalakítja, a ház üléseit elnapolják.

A bán Bécsben.

Budapest, jan. 7. (Saját tudósítónk távirata.) Megbízható bécsi forrás szerint Khue-Héderváry, amikor itthon folyt mellette s ellene a csata a szabadelvű pártban, Bécsben járt s egy napig ott tartózkodott. Ez titok volt, nehogy a döntésben más faktornak is tulajdonítható szerep, mint a szabadelvű pártnak.

A bán pénteken este utazott Bécsbe. Csakis gr. Kálnoky közös külügyminiszternél járt s szombaton délelőtt rövid egy óra alatt elvégezte ügyét a Ballplatz palotában. A bán már délután vonatra ült s utazott Budapestre. Este későn érkezvén meg a fővárosba, szombaton este nem is jelent meg a szabadelvű pártban.

Mikor a bán Bécsben volt, a király még nem határozott, hogy mikor utazik Budapestre. A bán bécsi látogatása s a hirtelen elhatározás között, melynek a következménye az volt, hogy a király már szombaton éjjel daczára annak, hogy a hóvihár miatt a közlekedés sem volt biztos, elutazott összefüggés van. Ugy látszik, hogy a király tudomására jutott annak, hogy a szabadelvű párt már eléggé megpuhult a Khuen-Héderváry akceptálására s ezért sietett Budapestre.

A régi és új kabinet.

Budapest, január 7. (Saját tud. távirata.) Mielőtt Wekerle, Szilágyi és a szabadelvű párt többi korifeusai beleegyeztek volna Héderváry miniszterelnökségébe, a leghatározottabb kijelentést kérték tőle arra nézve, hogy az eddigi kabinet egyházpolitikát teljes épségében fenn fogja tartani. A mi annyit jelent, hogy a már szentesített javaslatok teljes egészükben keresztülvitessenek, a hátralévő két törvényjavaslat pedig mielőbb elintézés alá kerüljön.

A szabadelvű párt rezignál.

Budapest, jan. 7. (Saját tud. ered. táv.) A szabadelvű párt nagy rezignációval fogadta Khuen-Hédervári kinevezését, nem lelkesedik az új miniszterelnökért, de a pártból senki sem fog kilépni.

A vonakodó bán.

Budapest, jan. 7. (Saját tud. er. táv.) Tegnap este Khuen küldetését végképpen meghiúsultnak tekintették s ismét a Bánffy kombináció lépett a szabadelvű pártban előtérbe. Elannyira biztosra vették ezt a fordulatot, hogy oly beavatott férfiak mint Lang, sőt Széll Kálmán is ma délben még akként nyilatkoztak, hogy a Khuen jelöltségének vége van és a Bánffy elnöksége bizonyos. Teljes alapossággal

mondhatták ezt, mert a midőn Khuen rokona és Tiszáék bizalma Teleki József gróf az Angol királyné szállóban a bánnt fölkereste, hogy a miniszterelnökség elfogadására rébeszélje, ez neki nem sikerült s azzal a tagadó válasszal érkezett vissza, hogy a bán semmi körülmények között nem alakít kormányt, azért, mert ugymond, az egyházpolitikát még valahogy keresztül vihetné, de aztán a közigazgatás reformjára nézve a számszerint gyöngye és bensőleg meghasonlott többséggel semmiféle reformot keresztül nem vihetne.

A képviselőház feloszlata.

Budapest, január 7. (Saját tud. távirata.) Általános politikai körökben az a föltevés, hogy Khuen-Héderváry a megbízást csakis a képviselőház feloszlata számára való fölhatalmazással vette át és mivel a pártviszonyok tisztázására kevés kilátás van, e tavaszra új választásokat fog eszközölni.

Bánffy házelnöknek marad.

Budapest, január 7. (Saját tud. távirata.) Bánffy Dezső a házelnöki állásáról nem mond le, mivel ez úgy tűnik föl, mintha ő a királyra neheztelne s a koronától a miniszterelnöki mandátumát követelte volna. De legbensőbbben meg van sértve a Tiszáék ellenséges magatartása miatt, akik vele szemben ismételték a júniusi játékot s az új év napi üdvözléttől mind a négyen tartózkodtak.

Tisza Pista pénzügyminiszter.

Budapest, jan. 7. (Saját tudósítónk távirata.) Tisza Kálmán 11 órakor a királynál hivatalos lévén, tőle azt kérte, hogy Khuent bizza meg s támogatásáról őt kiztosította. Azzal jött el, hogy a királ neki megígérte, hogy Khuent miniszterelnökké teszi. Elment rögtön Wekerléhez a pénzügyminiszteriumba, a hova nem sokára Tisza István is megérkezett és együtt konferenciáztak. Innen Tisza Kálmán indult Khuen-Héderváryhoz neki a hirt megvinni és a meghívást a királyhoz délutánra bejelenteni. A király pedig 12 órakor Szapáry Gyulát fogadta, a ki hasonlóképpen azzal a hirrel jött le Budavárból, hogy Khuen a miniszterelnök. Általános az a föltevés, hogy a király Szapáryt a Khuen-kabinet támogatására, vagy talán abba belépésre szólította föl. A pártönkivüliek azonban tekintettel Tiszáék fölülkerekedésére a szabadelvű pártban és Tisza Istvánnak, mint pénzügyminiszternek a kabinetbe lépésére nem hajlandók ellenzéki álláspontjukkal felhagyni. A délután folyamán Tisza István is meglátogatta Khuen Héderváryt.

Katholikus nagygyűlés.

Budapest, jan. 7. (Saját tud. ered. távirata.) Szombathelyen május havában katolikus nagygyűlést fognak tartani.

Küzdelem a parlamenti reformért.

Budapest, jan. 7. (Saját tud. eredeti távirata.) Az osztrák és a magyar szociáldemokraták eddig külön-külön hirdették a választói jog reformját. Most — mint nekünk Bécsből téviratozzák — az osztrák és a magyar szociáldemokraták vezetősége egyöntetű eljárásban állapo-

dott meg, a melynek célja lesz a választói jog kibővítése érdekében a monarchia mindkét államában tüntetéseket rendezni.

Különfélék.

Találó kérdés. Valamely farizeus kapuja fölött ez a felírás ékeskedett: gonosz embereknek tilos a bemenet. Egy arramenő azt kérdezte: hát ugyan hol jár be a házigazda?

Vadász-anzágolás. Egy vadászat után, a résztvevők valamelyike hazatérve, ismerősei körében így beszélt el élményeit: •Tegnapelőtt oly rettenetes hideg volt, hogy kesztyűt kellett huznom, hogy a kezeimet megmoshassam. •

Közgazdaság.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 6.

A mai nap üzletmenete kész buzában 5 krnyi áremelkedést hozott, mely malmaink fokozódó vételkedvében leli magyarázatát. Eladók tartozkodnak, hozatal csökkenésben. A havazások az utakat huzamosabb ideig elzárták. Eladott 20.000 méter.

Határidő üzlet. Buza tavaszra 6.59—6.63 frt buza őszre 6.92—6.96. — Rozs tavaszra 5.49—5.52 — Tengeri májusra 6.14—6.21. — Zab tavaszra 5.99—6.03. — káposzta-repece augusztus—szeptember 10.60—10.70 frt.

Tényleges gabna-árak:

	m. m.	súly	effectiv ár
Buza, tiszavidéki	400	81.5 k.	6.95
» »	1000	81.5 »	6.95
» »	300	81.5 »	6.95
» »	200	81 »	6.90
Buza, pestmegyei	300	80.5 »	6.77½
» »	700	80 »	6.77½
Buza, ó-becsei	2200	79.8 »	6.87½
» fehérmegyei	2000	82 »	6.90
» »	1500	81 »	6.90
Buza, bánási	3000	79 »	6.80
Rozs	—	— »	5.40
Árpa	—	— »	5.95
Zab	100	— »	6.10
» »	150	— »	5.85
Tengeri	—	— »	—
» orosz	—	— »	5.90
Repeze	—	— »	—
Köles	—	— »	—

Sertés-üzlet.

Kőbánya, január 6. Üzlet változatlan. Készlet: 117.699 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 43—44 kr.; közép: 43—44 kr.; süldő kövér: 44½—45 kr.; sovány: 44—45 kr.; Román: —; Szerb kövér 43—44 sovány: 42½—44 kr.;

A budapesti érték-tőzsde hivatalos árjegyzései

1895. január 6.

Befizetés	Az értékpapír neve	Árfolyam
	Aranyjárdék 4%	123.50
	Koronajárdék 4%	98.60
	Magyar regále-kötv. 4½%	100.50
	Magyar földteherm. k. 4%	97.50
	Tiszai és szegedi nyer. 4%	143.00
	Osztr. aranyjárdék 4%	100.25
	1860. államsorsj. 5%	162.25
	Kisbirtokosok földhit. 5%	—
	» » » » » 4½%	103.50
	Magyar földhitelint. 4½%	101.00
	» » » » » 4%	98.25
	Magy jelzáloghitelb. 4½%	101.00
	Pesti magy. ker. bank 4½%	100.50
	» » » » » 4%	97.50
500	Pesti magyar keresk. bank	1308.00
300	Egyesült föv. takarékpénztár	1300.00
300	Magyar orsz. közp. »	870.00
1000	Pesti hazai első »	9200.00
1000	Első magy. ált. bizt. társ.	3975.00
500	Első bpesti gőzmalom r. t.	2200.00
150	Victória gőzmalom	250.00
160	Kőbányai gőztéglagyár t.	980.00
100	Magy. aszf. részvény társ.	299.50
20	Salgótarjáni köszénbánya	783.00
400	Ganz és társa	2100.00
	Arany es. és kir.	5.84
	» 20 frankos	9.86
	» 20 márkás	12.16

Kishirdetések.

Egy 5 sorig terjedő ily kishirdetésért 20 Kr. fizetendő. Felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal: *Apácza-utca 3. sz.*

Nyomdásztanoncokul

felvétetnek valamely középiskolának egy-két osztályát végzett, 15 éven felüli fiúk.

(1) 0-1

Kálmán

a »Tiszántul« kishirdetések rovatában bármikor találkozhatok velem. Várom leveledet »Buzavirág« cím alatt e lap kiadóhivatalába.

M... (2) 1-1

Szöke Madonna

Ha tudnád angyalom mennyire szeretlek, Azt mondanád: Jer szívemre és ölelj meg.

(3) 1-1 H...

(4) 1-1

Hozzád.

Angyalom, ki mindenem vagy Hő szívemnek dobogása
Föld felett és ég alatt Visszhangozza hitemet
Engedd, hogy kis szobácskámból »Nálad nélkül halni igen
Hozzád küldjem imámat. Oh de élni—nem lehet!«

Hirdetéseket

elvállal jutányos áron

0-5 (17)

a

„Tiszántul“

kiadóhivatala:

Nagyvárad, Apácza-utca 3.

Tejeladás.

A nagyváradai I. sz. káptalani uradalom micskei gazdaságából naponként literes és félliteres bedugaszolt palackokban, kifogástalan minőségű, egészséges tej fog Nagyváradra a vevők részére beszállítani.

Megrendelést elfogad az uradalom központi irodája Barátok-utca 854. sz. a. s ugyanott az eladás feltételei is megtudhatók.

Szabó Ferencz,

(2) 0-6 uradalmi igazgató.

Szent László-nyomda-részvénytársaság

Nagyváradon, Apácza-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkákra, úgy mint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek; továbbá **diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, bál meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok,** valamint **falragaszok** legizlésebb kivitelben való előállítására, úgy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb árak mellett.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekeltek és Megholtak anyakönyve, ezeknek kivonati ívei, Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás, Alapítványi jelentések,** stb. stb.

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen újonnan a legdivatosabb és izlésebb betűkkel, valamint légszesz-motorral van felszerelve és elsőrendű munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szíves pártfogásába ajánlani és maradunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1894, december hóban.

(5) 0-5

A Szent László-nyomda-részvénytársaság.

→ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ←